

یادداشت سیدمحمد مهدی میرزایی قمی*

برنامه کاهش آلودگی هوا و قانون هوای پاک

در ایران مصوبات و قوانین زیادی در حوزه آلودگی هوا شکل گرفته‌اند که توسط چند مرجع حاکمیتی و دولتی تدوین می‌شوند. بیش از ۴۰ قانون و مصوبه مرتبط با آلودگی هوا وجود دارد که البته تعدادی از آنها با مطرح شدن قوانین جدید لغو شده‌اند. سابقه قانون گذاری در حوزه آلودگی هوا در ایران به بیش از ۴۰ سال قبل برمی‌گردد. نخستین قانون مربوط به آلودگی هوا در سال ۱۳۵۴ توسط مجلس وقت با عنوان «آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی هوا» تصویب شد. ۲۰ سال بعد در سال ۱۳۷۴ قانون «نحوه جلوگیری از آلودگی هوا» در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید که کامل‌تر از قانون قبلی بود. پس از تصویب این قانون فرایند تهیه و تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی آن در دستور کار دولت قرار گرفت.

در فاصله بین سال‌های ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۳ مصوبات زیادی در حوزه‌های مرتبط با آلودگی هوا، به‌خصوص وسائل نقلیه تصویب شد. چندین جلسه شورای عالی محیط‌زیست نیز به موضوع آلودگی هوا اختصاص یافت که نشان از اهمیت این موضوع در آن زمان دارد. پس از این بازه زمانی نیز اصلاحیه‌هایی برای مصوبات قبلی و مصوبات جدید معدودی در خصوص آلودگی هوا اتخاذ شدند. از سال ۱۳۹۰ به بعد نیز با حذف شدن موضوع آلودگی هوا در خصوصاً در تهران چند مصوبه مختص آلودگی هوا در هیأت‌وزیران تصویب شد و در نهایت در سال ۱۳۹۶ مجلس قانون «هوای پاک» - که اصلاح شده و تکمیل شده قانون «نحوه جلوگیری از آلودگی هوا» مصوب ۱۳۷۴ مجلس و چند مصوبه دولت بود - را تصویب کرد که اکنون به‌روزترین قانون موجود در حوزه آلودگی هوا به حساب می‌آید. قانون هوای پاک در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۵ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسید. این قانون طی نامه شماره ۲۸۲/۸۳۴ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۸ جهت اجرا از جانب مجلس شورای اسلامی به رئیس‌جمهور ارسال شد.

این قانون پیش‌تر به‌صورت یک لایحه در تاریخ ۱۳۹۲/۰۶/۳۱ طی نامه شماره ۷۳۹۹۳/۰۲۲۰/۵۰ از جانب رئیس‌جمهور جهت بررسی به مجلس شورای اسلامی ارسال شده بود. قانون هوای پاک مستعمل در ۳۴ ماده و ۳۹ تبصره است و ۱۸ آیین‌نامه ذیل این قانون تصویب شده است. تا ماده ۱۱ این قانون بیشتر بر منابع متحرک آلاینده هوا تأکید دارد و از ماده ۱۱ به بعد موضوع احکام غالباً به سایر منابع آلاینده هوا مربوط است. از مهم‌ترین مواد این قانون می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ماده ۲۲- آیین‌نامه فنی قانون ذیل این ماده تدوین شده است.
- ماده ۴- در خصوص الزامات آلاینده‌گی و وسایل نقلیه تولیدی و وارداتی
- ماده ۶- در خصوص معاینه فنی انواع وسایل نقلیه موتور
- ماده ۷- در خصوص ایجاد نواحی و محدودیت‌های ترافیکی در راستای کاهش آلودگی هوا
- ماده ۸- که به موضوع وسایل نقلیه فرسوده و ممنوعیت تردد آنها اشاره دارد.
- مواد ۹ و ۱۰- در خصوص نوسازی و توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و توسعه وسایل نقلیه برقی
- ماده ۱۱- که هر گونه احداث، توسعه، تغییر خطوط تولید و تغییر محل واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی را به رعایت ضوابط زیست‌محیطی ملزم می‌کند.
- ماده ۱۲- که موضوع عوارض آلاینده‌گی واحدهای صنعتی آلاینده را بیان می‌کند.
- ماده ۱۸- در خصوص استانداردهای انواع سوخت‌های مصرفی
- مواد ۲۳ تا ۲۷- در خصوص مقابله با گردوغبار
- ماده ۲۹- در خصوص آلاینده‌گی صوتی.

اثر بخشی وجود این قانون بر بهبود کیفیت هوا در گرو اجرای آن بوده و هر قدر در اجرای آن توفیقی حاصل شد به همان میزان می‌توان انتظار حل مسئله آلودگی هوا را داشت. براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس به‌طور کلی از بین ده‌ماهه مقرر در قانون هوای پاک و آیین‌نامه فنی آن، اجرای ۲۲ ماده به‌صورت ضعیف، ۱۷ ماده متوسط و ۱۷ ماده خوب، برآورد کارشناسی شده است.

بنابراین بیشترین وزن کیفیت اجرا مربوط به اجرای ضعیف و پس از آن اجرای متوسط و خوب بوده است. مهم‌ترین دلیل عدم اجرای احکام مندرج در قانون هوای پاک عدم تخصیص اعتبارات مناسب به دستگاه‌های مجری و همچنین عدم تأمین زیرساخت اجراء است. در کنار این موارد عدم هماهنگی بین دستگاه و تولید واحد برای نظارت و مدیریت یکپارچه اجرای قانون هوای پاک وجود ندارد. بدیهی است تا زمانی که نحوه عملکرد بدین صورت باشد نباید انتظار بهبود کیفیت هوا و تحقق هوای پاک را داشت.

*مدیرعامل شرکت کنترل کیفیت هوای شهر تهران

تفاهم ۵ محوری برای مدیریت بحران آب

وزارت نیرو و شهرداری تهران تفاهمنامه همکاری در راستای رفع مشکلات کم‌آبی پایتخت را به امضا رساندند

می‌توانیم منابع آبی را مدیریت یا بازچرخانی کنیم.» به گفته او اکنون شرایط تصفیه پساب‌های باقی‌مانده به گونه‌ای است که در نهایت آب تولید شده کاملاً بهداشتی است و هیچ محدودیتی برای مصارف غیر خانگی آن ندارد. محرابیان همچنین اظهار امیدواری کرد که مطابق چشم‌انداز ۳ ساله تفاهمنامه، تا سال آینده شهردار تهران هم در جلسه امضای تفاهمنامه همکاری با وزیر نیرو، درباره برنامه‌های کلان برای بازچرخانی، مدیریت مصرف و همچنین مهار آب‌های جاری به‌ویژه آب‌های سطحی توضیحی را ارائه کرد. علیرضا زاکانی گفت: «در رابطه با حوزه برق نیز با صرفه‌جویی و تغییر نوع مصرف برق می‌شود ظرفیت‌های خوبی برای کشور ذخیره کرد و از آلگوها و منابع تجدیدپذیر در تولید برق بهره‌مند شد.» زاکانی همچنین در خصوص اقدامات شهرداری در رابطه با حل مسئله دوگانه انرژی نیز گفت: «طی یک سال گذشته با چند مجموعه وارد تعامل شدیم تا بتوانیم از طریق ظرفیت آنها مبدل انرژی گاز به برق را در سطح تهران داشته باشیم.»

به‌عنوان مثال بسیاری از کلاتشهرها در کنار منابع آبی پایدار، گسترش یافته‌اند، درحالی‌که در اطراف تهران هیچ‌گونه رودخانه بزرگ و یا دریاچه‌ای نیست.»

زندگی و فعالیت بیش از ۹ میلیون نفر جمعیت، بالغ بر ۲،۵ میلیون واحد مسکونی، اداری، تجاری و... و بیش از ۱۰۰ هزار مترمربع فضای سبز، همگی به آب، متصل است. به همین خاطر، باید برای آینده آنها از حالا اقداماتی صورت بگیرد. موضوعی که در جلسه مشترک وزیر نیرو و شهردار تهران مطرح شد و سرانجام تفاهمنامه‌ای با محور اصلی به امضا رسید تا برنامه مدیریت بحران آب پایتخت مشخص شود. در این جلسه، وزیر نیرو هم گفت که همکاری میان این دو نهاد باعث شد تا تابستان ۱۴۰۱ را از نظر تأمین آب با کمترین مشکل، پشت سر بگذاریم.

به گزارش همشهری، نشست مشترک وزیر نیرو و شهردار تهران دیروز با هدف امضای تفاهمنامه‌ای مشترک میان این دو دستگاه برگزار شد. در این نشست علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو ضمن تشکر از مجموعه شهرداری تهران گفت: «پیش از این در مدیریت برق در تابستان تجربه همکاری خوبی با شهرداری داشتیم و این همکاری نیز اکنون در مدیریت بحران آبی ادامه دارد. تهران در موارد مهمی با کلاتشهرهای دیگر در دنیا تفاوت دارد،

چه اقداماتی با تفاهمنامه باید انجام شود؟

- **زمان:** ۳ ساله
- **تعداد محوره‌های اصلی:** ۵ محور
- **۶ پست برق**
- **۳۶۱ هزار** پر مصرف معیار خواهد شد.

تا پایان سال ۱۴۰۱، ۴۵ میلیون مترمکعب آب (۱۴۰۴، ۹۵ میلیون مترمکعب) آب و فاضلاب، شهر برق و انرژی، آب و فاضلاب، شهر هوشمند و توسعه دولت الکترونیک، امور مالی و حقوقی و محور امور فرهنگی و تبلیغی در راستای مدیریت مصرف

تهران برفی، بدون یخ‌زدگی

۱۳ هزار نیروی خدمات شهری و ۱۵۰۰ دستگاه ماشین‌آلات مخصوص، پیش و هم‌زمان با آغاز بارش برف معابر تهران را برای تردد مناسب شهروندان آماده کردند

قیمت‌ها بالا بود که راننده‌ها انگیزه بهتری برای خدمت‌رسانی داشته باشند.» شهروند دیگری از بالا رفتن نرخ کرایه تاکسی‌های اینترنتی در زمان‌های خاص گلایه دارد و به همشهری گفت: «چرا در زمان طرح زوج و فرد از جلوی درب منازل یا بارش باران و برف، نرخ‌ها اینقدر بالا می‌رود. خوب معلوم است که وضعیت سفر در شهر به‌هم می‌ریزد و در این اوضاع و احوال فشار بیشتری به مترو و اتوبوس وارد می‌شود. بهتر است تاکسی‌های اینترنتی، یک‌طرفه به قضیه شهر برف‌خیز، یعنی هم مراعات حال راننده‌ها را بکنند، هم مراعات شهروندان و هم کلا وضعیت سفر و ترافیک در شهر.»

کدام بزرگراه‌ها بر ترافیک بودند؟
در نخستین ساعات صبح دیروز، با اوج گرفتن سفرهای درون شهری، مثل هر روز دیگر، برخی از بزرگراه‌های پایتخت ترافیک سنگینی داشتند؛ اگرچه در برخی محدوده‌ها حجم ترافیک نسبت به روزها دیگر بیشتر بود. در همین ارتباط

- **۲۹ هزار** نیروی خدمات شهری و فضای سبز به همراه تجهیزات تخصصی آماده مواجهه با بارش‌های زمستانی هستند.
- **۱۳ هزار** نیرو از حوزه خدمات شهری و ۱۶ هزار نیرو از حوزه فضای سبز برای بارش‌ها آماده شده‌اند.
- **۱۶۲ دستگاه** تخصصی برف‌روبی در تهران فعال است.
- **۱۲۰۰ خودروی** مخصوص برف‌روبی در پایتخت اقدامات لازم را انجام می‌دهند.
- **۳۰۸ دستگاه** ماشین‌آلات تخصصی ویژه برای انجام عملیات به‌کار گرفته می‌شوند.
- **۳ هزار** نقطه در سطح شهر، مخازن شن و نمک دارند.
- **۱۰۰ کیلومتر** از انهار روباز شهر تهران لایروبی شده‌اند.
- **۷۰ کیلومتر** از مسیرهای تهران لایروبی شده‌اند.

خودداری کرده و در صورت ضرورت، با چراغ روشن رانندگی کنند.»

آماده‌باش تمام نیروها
مدیر کل خدمات شهری شهرداری تهران نیز در خصوص بارش برف و معابر شهر گفت: «از سه‌شنبه شب تمام نیروی خدمات شهری در مناطق ۲۲ گانه تهران به حالت آماده‌باش درآمده‌اند.» علیرضا جعفری با بیان اینکه معابر شن و نمک‌پاشی شدند و مخازن شن و نمک نیز تکمیل هستند، افزود: «نیروهای ما با هماهنگی پلیس راهور هر کجا که نیاز باشد وارد عمل می‌شوند.»

نقل قول خبر

حمایت از اقسار آسیب‌پذیر
پرویز سروری، نایب‌رئیس شورای شهر تهران: شهرداری نمی‌تواند نسبت به موضوع فقر بی‌تفاوت باشد و حمایت از اقسار آسیب‌پذیر را پیگیری می‌کند و این اقدام نیاز به تکلیف شورای شهر یا ارائه طرحی در این زمینه ندارد. حمایت‌های مستقیم و توانمندسازی و ایجاد اشتغال، خدماتی هستند که شهرداری به این قشر ارائه می‌دهد.

تبادل و انتقال تجربیات با ایرانشهر
علیرضا نادعلی، سخنگوی شورای شهر تهران: اخیراً دیدار و نشست با اعضای شورای شهر ایرانشهر برگزار شد. ایرانشهر یکی از شهرهای مهم فرهنگی محسوب می‌شود و مدیریت شهری آن عملکرد مثبتی داشته است؛ بنابراین تبادل و انتقال تجربیات از جمله موضوعاتی است که به اداره شهر کمک می‌کند و این کار ضرورت دارد.

پایتخت غرق جشن و نور می‌شود
رضا صیادی، مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران: جشن میلاد حضرت فاطمه زهرا (س) اوروز مادر هفته زن با اجرای نورافشانی در شب ولادت در میدان امام حسین (ع) آغاز می‌شود و سپس ویدئو مینیگ در برج آزادی اجرا خواهد شد. اهتزاز ۲ هزار پرچم، نصب ۶۰۰ پرچم و ارکان‌های فرهنگی در فضاهای شهری از دیگر برنامه‌هاست.

خبر

ساخت خانه زیر ۳۵ متر ممنوع

سخنگوی شهرداری تهران با تکذیب موضوع ساخت مسکن ۲۵ متری در پایتخت، گفت: «براساس قانون مجوز و پروانه ساخت برای واحدهای مسکونی زیر ۳۵ متر مربع داده نشده و نمی‌شود.» به گزارش پایگاه شهر، اخیراً انتقادات یک بانوی خانه‌دار از طرح رساله منتشر شده است که عبدالمطهر محمدخانی بار دین مطلب گفت: «چنین ایده‌ای توسط هیچ کلام از مدیران ارشد شهرداری یا اعضای شورای شهر تهران مطرح نشده است و اساساً چیزی به نام «مسکن ۲۵ متری» در تهران وجود ندارد.» به گفته او در دوره گذشته مدیریت شهری ایده ساخت واحدهایی با متر از پایین مطرح شدند، با این هدف که افرادی که طرح در کمیسیون ماده ۵ شورای عالی شهرسازی و معماری هم مطرح شدند؛ اما هیچ‌گاه اجرایی نشد. محمدخانی گفت: «برابر قوانین بالادستی به‌ازای هر نفر ۱۷۵ مترمربع مساحت برای یک خانه مسکونی در نظر گرفته شده که برای ۲ نفر حدود ۳۵ مترمربع است و براساس این قانون مجوز و پروانه ساخت برای واحدهای مسکونی زیر ۳۵ مترمربع از سوی شهرداری تهران داده نمی‌شود. حتی در جنوب شهر نیز چنین اتفاقی روی نداده است نه‌تنها مردم بلکه سازندگان نیز نسبت به ساخت واحدهای مسکونی با متر از زیر ۳۵ مترمربع اقبالی نشان نمی‌دهند.»

عدد خبر

- **۶ برابر**
- **۱۲۰۰**
- **۳۰۸**
- **۳**
- **۱۰۰**
- **۷۰**

محمد الفت پور، رئیس مرکز نوسازی و تحول اداری شهرداری تهران با اشاره به آغاز دومین دوره آموزشی «شهر تعاملی هوشمند» گفت که این دوره تا ۲۳ بهمن ادامه خواهد داشت و حدود ۶۰۰ نفر از مدیران شهرداری در آن شرکت می‌کنند. آنطور که او عنوان کرده: «این دوره آموزشی گامی نوآورانه برای ترویج الگوی نوآور اقتصادی محسوب می‌شود.»

مدیر

خط

مدیرعامل ستاد معاینه فنی خودروی تهران از ارائه خدمات ویژه به بانوان به مناسبت ولادت حضرت فاطمه (س) خبر داد. شادی مالکی گفت: «روز شنبه مراکز بهداشتی، شهید آیت‌الله، شهید چمران و شقایق، خودروی بانوان را خارج از نوبت پذیرش می‌کنند و به‌فقد قرع ۳ نفر از بانوانی که نامشان فاطمه و زهرا باشد، انتخاب و معاینه خودروشان رایگان انجام می‌شود.»